

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΘΕΜΑ Α1. «Φεντερασιόν» : « Η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης ... στη χώρα.», σελ. 46

«Ορεινοί» : Μία από τις δύο μεγάλες παρατάξεις της Εθνοσυνέλευσης του 1862-1864. «Οι ορεινοί απαρτίστηκαν... πλοιοκτητών.», σελ. 77

«Ε.Α.Π.» : «Η ελληνική κυβέρνηση...οριστική στέγαση.» σελ. 153 και «Η Ε.Α.Π. λειτούργησε ... στους πρόσφυγες.», σελ. 156

ΘΕΜΑ Α2. α. Σωστό β. Λάθος γ. Σωστό δ. Σωστό ε. Λάθος

ΘΕΜΑ Β1.

α. «Οι Φιλελεύθεροι προκήρυξαν εκλογές τον Νοέμβριο του 1920...το Σύνταγμα.» σελ. 96

β. «Αυτό (δηλ. η επιστροφή του Κωνσταντίνου στην Ελλάδα) έδωσε την αφορμή στους Συμμάχους...στην Ελλάδα.», σελ. 144

Επίσης, οι Σύμμαχοι σε αντίποινα για την επιστροφή του Κωνσταντίνου, «'εσπευσαν να αποσύρουν την κάλυψη ... βαρύτερες συνέπειές της.», σελ. 50

ΘΕΜΑ Β2.

«Οι πρόσφυγες είχαν ζήσει ... ελληνικής ταυτότητας.», σελ. 169

ΘΕΜΑ Γ1.

« Το θετικό και αισιόδοξο κλίμα ... σε δεσποτική συμπεριφορά.», σελ. 208

Πράγματι, το κείμενο Α επιβεβαιώνει τις πληροφορίες του σχολικού βιβλίου, καθώς παραθέτει την γνώμη του Βενιζέλου για το Κρητικό Σύνταγμα. Πιο συγκεκριμένα, ο Βενιζέλος υποστηρίζει ότι το Σύνταγμα ως δημιούργημα των Μεγάλων Δυνάμεων, αν και προέβλεπε την αυτονομία της Κρητικής Πολιτείας δεν την εξασφάλισε στην πράξη, γιατί η εφαρμογή του θα ήταν δυνατή μετά το τέλος του αρμοστειακού καθεστώτος. Τόνιζε, επίσης, ότι απλά ενίσχυε την αβεβαιότητα για την τότε πολιτική κατάσταση του νησιού.

Το γεγονός της απροθυμίας του ύπατου αρμοστή να βοηθήσει στην πλήρη λειτουργία του Συντάγματος επιβεβαιώνει και το κείμενο Β, όπου σύμφωνα με την μαρτυρία του τότε γενικού προξένου της Αγγλίας, ο Γεώργιος αντιπαθούσε το συνταγματικό πολίτευμα και πίστευε μόνο στην αυστηρή πειθαρχία προγραμματίζοντας να διοικήσει την Κρήτη όπως εκείνος θεωρούσε σωστό, αδιαφορώντας για το σύνταγμα που είχαν εγκρίνει για την Κρητική Πολιτεία οι Δυνάμεις και παρομοιάζοντας τον εαυτό του με κυβερνήτη πολεμικού πλοίου.

«Επιπλέον, η ασάφεια στον ακριβή καθορισμό ... Έλληνες αξιωματικούς.» σελ. 208-209

Το παράθεμα Γ της Λιλής Μαυράκη αναφέρεται σε αυτή τη διαφορετική προσέγγιση του εθνικού ζητήματος της Κρήτης από τους δύο πολιτικούς άντρες, επισημαίνοντας την ανησυχία του Βενιζέλου για την τύχη της Κρήτης και την ελλιπή ενημέρωση που πρόσφερε ο πρίγκιπας Γεώργιος για τις όποιες διεθνείς κινήσεις έκανε πάνω στο θέμα. Το αποτέλεσμα ήταν να δημιουργηθεί ένα κλίμα δυσπιστίας μεταξύ των δύο αντρών που οδήγησε στην σύγκρουσή τους.

«Η διάσταση των ... βαρύ κλίμα διχασμού.» σελ. 209

ΘΕΜΑ Δ1.

α. «Το 1830 οι υποδομές ... κατασκευή δρόμων).», σελ. 31-32

β. Ενδεικτικός της καθυστέρησης σε έργα υποδομής τις πρώτες δεκαετίες μετά την απελευθέρωση της χώρας είναι και ο πίνακας Α, σύμφωνα με τον οποίο το οδικό δίκτυο της Ελλάδας ήταν ανύπαρκτο το 1830 (μόλις 13 χλμ.) και τα έργα για την πύκνωσή του προχωρούσαν με πολύ αργούς ρυθμούς ως το 1872.

«Η πύκνωση του οδικού δικτύου...κατασκευή οδικού δικτύου.» σελ. 32

Τόσο το κείμενο Β από την Ιστορία του Ελληνικού Έθνους όσο και το κείμενο Γ της Μαρίας Συναρέλλη συμφωνούν ότι η πύκνωση του οδικού δικτύου αποτέλεσε σε μεγάλο βαθμό έργο του Τρικούπη, ο οποίος αντιλήφθηκε πως η ανάπτυξη του εσωτερικού εμπορίου και των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας ήταν αδύνατη χωρίς την κατασκευή δρόμων. Ενδεικτικά, η Ιστορία του Ελληνικού Έθνους παραθέτει παραδείγματα αρνητικών συνεπειών στο εσωτερικό εμπόριο που αφορούσαν είτε την μη αξιοποίηση της εγχώριας παραγωγής των γεωργικών προϊόντων είτε την υπερβολική αύξηση των τιμών των προϊόντων λόγω των δυσκολιών μεταφοράς τους από τον τόπο παραγωγής στις αγορές.

Η ώθηση που δόθηκε στην πύκνωση του οδικού δικτύου από τις κυβερνήσεις Τρικούπη διαπιστώνεται και από τον πίνακα Α, σύμφωνα με τον οποίο η οδοποιία επιταχύνεται μετά το 1870, οπότε το 1882 τα χιλιόμετρα του οδικού δικτύου έχουν διπλασιαστεί σε σχέση με το 1872 (από 502 σε 1122 χλμ.) ενώ τριπλασιάζονται ως το 1892 (3289 χλμ.), για να φτάσουν τα 4637 χλμ το 1912.

γ. «Στους ανασταλτικούς παράγοντες ... μεγάλο τμήμα της χώρας.» σελ. 32

ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ ΝΑΤΑΣΑ

ΟΡΟΣΗΜΟ ΡΑΦΗΝΑΣ